

Seven 4 a secret never to be told...

*Zeven antwoorden van de vrije Brugse stadsdichter Tania Verhelst
Pinkstermaandag 21 mei 2018 (dank aan muzes www.poeziebos.be)*

Zoals je hierna leest <http://www.poeziecentrum.be/bericht/tania-verhelst-nieuwe-vrije-brugse-stadsdichter> is Tania Verhelst de nieuwe vrije Brugse stadsdichter. Met Anthonis de Roovere erbij zijn we al aan zeven. Daarom 7 vragen voor de tweede vrije Brugse stadsdichteres. Onderaan meer links & allereerste stadsgedicht van Tania. Alsook prijswinnende gedicht & twee graphic poems van Tania.

1. Wie ben je ? Waar lagen je wortels & je nest en hoe ben je in Brugge verzeild ?

Mijn wortels liggen in het zeewater van Oostende. Pas toen ik er niet meer woonde begreep ik hoe bijzonder het is om een natuurkracht als buur te hebben.

Na enkele kleine omzwervingen ben ik in Brugge komen wonen.

2. Waar ben je beroepsmatig & vrijwillig mee bezig om je dagen op aarde te vullen ?

Beroepsmatig: ik ben als psycholoog verbonden aan een afdeling van een ziekenhuis. In de psychologie houden we ons met het denken en voelen bezig, en hoe dit in relatie staat tot het lichaam. En vermits ons denken en voelen voornamelijk vorm gegeven wordt door taal, ben ik dus eigenlijk ook met taal bezig.

Vrijwillig: voorlopig eist het stadsdichterschap al mijn vrijwilligheid op. En ik laat het graag gebeuren.

3. Hoe wil je het stadsdichterschap voor Brugge invullen ism. de vzw Zwerm ?

Ik zie het stadsdichterschap enerzijds als een manier om ruimte te creëren voor wie interesse heeft in poëzie en anderzijds om mensen die er niet mee in aanraking komen, er toch mee te prikkelen, te 'teasen'.

Het is dan ook fijn dat het stadsdichterschap 'geadopteerd' werd en vorm gegeven wordt door een equipe enthousiastelingen. Ik denk daarbij in de eerste plaats aan Thomas Barbier en Elsie Roose van vzw Zwerm die voor aansluiting zorgen bij allerhande bestaande initiatieven in Brugge (Uitwijken, week van de Amateurskunsten, de vrijwilligerscentrale). Zo heb ik een gedicht gemaakt en voorgedragen ('what people will say'), -geïnspireerd op de gelijknamige film, in het kader van het MOOV-festival. En vanuit het initiatief 'Vierkant tegen Eenzaamheid', kwam de vraag om een rouwgedicht te maken voor mensen die eenzaam sterven om hen op die manier een waardig afscheid te geven. (zie onderaan blad 6)

Het eerste mei-weekend was er 'Bar Literair' in het kader van de 'Week van de Amateur Kunsten' en zijn er plannen om deze zomer mee te draaien met 'Uitwijken',

daartoe is reeds een heuse 'dichtersstoel' gebouwd. Het is eigenlijk meer dan een stoel: het is een multifunctionele creatie op wiertjes met een gleuf in een wand, als een brievenbus. Bedoeling is om mensen aan te zetten om mee te helpen schrijven aan het ultieme Bruggegedicht; overal waar de stoel staat, kun je zelf enkele verzen schrijven, en deze in de brievenbus deponeren. Op gezette tijden, zal ik de verzen samensmelten tot een gedicht.

En dan is er nog de 'tea poets party': we nodigen dichters uit om ideeën uit te wisselen over hoe we poëzie in de stad levendig kunnen maken/houden. De 'tea poets party' kan ook een platform zijn om verschillende initiatieven die met poëzie bezig zijn bij elkaar te brengen (ik denk aan het 'poëzie-atelier', dichterscollectieven zoals 'Het Venijnig Gebroed' of 'Obsidiaan' – waar ik zelf deel van uitmaak). Zo ontdekten we dat de dichters van 'Het Venijnig Gebroed' ook heel graag een vrij podium in Brugge zouden willen krijgen. Ondertussen is het zover: op 12 juni komen de Spreekende Ezels (een organisatie die vrije podia organiseert olv Stijn Vranken) naar Brugge in 'Villa Botta'. Tussen haakjes: graag vermeld ik ook het radioprogramma 'de pokken van Voltaire' van 'Het Venijnig Gebroed' op de lokale zender 'Villa Botta'.

In al deze initiatieven voelen we ons ondersteund door de burgemeester: toen we enkele maanden geleden bij hem uitgenodigd waren, liet hij ons weten dat hij van het woord net zo goed een pijler wil maken net zoals Brugge ook een referentie is voor dans en klassieke muziek. Misschien komt de burgemeester wel naar onze volgende tea poets party? Tussen haakjes: voor al wie erheen wil: houd de Facebookpagina van Zwerm in de gaten! <https://www.facebook.com/Zwerm-vzw-literatuur-en-po%C3%ABzie-in-Brugge-336351566849748/>

4. Eerste (heks) & tweede (Jezus) stadsgedicht zijn van religieuze aard. Hoe verbind je hemel & aarde ?

Als ik 'religieus' opvat in zijn meest ruime betekenis ('ligare': verbinden) dan zijn die gedichten inderdaad religieus, het meest vanzelfsprekende is voor mij om te vertrekken vanuit datgene wat me raakt (en daarmee verbindt?).

De droge vermelding op een straatnaambordje van een vrouw die in de 17e eeuw gestorven is op een brandstapel, heeft me geraakt. Vandaaruit is het gedicht 'Maaike Kerrebroeck' ontstaan.

Zo ook met de - ondergesneeuwde - stenen man op de bank aan de Magdalenakerk ('Homeless Jezus' van Timothy Schmalz), waarvan ik in eerste instantie niet wist dat hij van steen was. Die verwarring was de inspiratie voor het tweede gedicht ('Er ligt een man in het park').

5. Je was al te gast op het Hugo Clauspad in het Lappersfort Poëziebos ? Eerste indrukken ?

Het is goed om te zien dat er mensen zich inzetten voor het welzijn van dit bos en het met hun inzet en engagement bezielen want het bos zelf heeft geen stem, is weerloos.

6. Hoe droom je de toekomst van Brugge voor de mensen, de velden, de bomen, de bossen ?

Brugge is een stad met een rijk cultureel erfgoed en stelt zich gul op om dat aan zoveel mogelijk mensen te laten zien.

Dat maakt haar kwetsbaar en het is moeilijk om een goed evenwicht te vinden tussen de belangen van het toerisme en de bewoners.

7. Waar lig je van wakker in de grote wereld en hoe kunnen we vanuit Brugge iets betekenen ?

Overbevolking en daarmee samenhangend: vervuiling. Het als vanzelfsprekende gemak waarmee we alle andere dieren uitroeien. En de gelatenheid waarmee we onszelf laten reduceren tot consumptiewezens.

In die context is de poëzie een verademing: poëzie claimt niet, vraagt niet, put uit de verbeelding (die volledig 'gratis' en tot ééniëders beschikbaarheid). Met woorden kun je creëren en verbinden, zonder te vervuilen. In die zin is poëzie een rebelse daad.

Hierna het eerste stadsgedicht : Tania Verhelst over haar straat in Assebroek

MAAIKE KERREBROECK

Maaike Kerrebroeck is een kleine en een doodlopende straat
dat Maaike Kerrebroeck een straat zou worden, dat had zij niet voorzien
dat zij klein zou zijn nog minder
maar dat zij dood zou lopen?

en allicht was zij liever een autostrade geweest;
met het lichaam van tarmac uitreiken van hot naar her
uitrusten op een klaverblad, versteend tot geluk
geef toe dat Maaike Kerrebroeck alvast beter klinkt dan E40
wat dacht je van: het is aanschuiven op de Maaike Kerrebroeck
gelieve om te rijden via de Arnoldine van Den Rade
– die andere weerloze vrouw, ook gedoemd tot het asfalt

Maaike Kerrebroeck is een kleine en een doodlopende straat
Maaike Kerrebroeck is een straat geworden opdat wij
niet zouden vergeten wat wij met haar deden
weet je nog toen wij vroeger dat liedje zongen:
Mieke, houd je vast aan de takken van de bomen

Mieke of Maaïke...

Maaïke, houd je vast aan de takken van de bomen
alsof we toen al wisten dat de grond onder haar voeten onbetrouwbaar was
dat de bomen worden gesnoeid en een seizoen lang fantoompijn hebben
dat de hemel wordt gesneden uit takken die er niet meer zijn
dat er teveel wordt soms en dat je tegen zoveel worden niet opgewassen bent
dat je niet veel meer rest dan

het sprokkelen
van hout
voor een nest
of een brandstapel

Tania Verhelst

<https://www.brugge.be/acht-nieuwe-brugse-straten-kregen-een-naam>

<http://kw.knack.be/west-vlaanderen/nieuws/cultuur-en-media/tania-verhelst-nieuwe-vrije-stadsdichter-brugge/article-normal-297103.html> <http://www.taniaverhelst.be/er-zijn/> <http://digther.blogspot.be/2017/11/krijt-tania-verhelst.html>

LEARNING HOW TO CRASH*

het is niet omdat onze auto een stem heeft met een vlekkeloos accent
dat wij niet kunnen slippen
het is niet omdat wij als vreemde vogels in de bomen hangen
dat wij zullen vliegen
het is niet omdat iemand onze haren als twee gordijntjes openschuift
dat het minder donker wordt

wij moeten ons de tijd weer eigen maken
scherven en botten bijeenschrapen tot iets dat van
ons – verstrooien over een ander sterrenstelsel
planeten die beheersbaar zijn
of zullen wij voortaan de taal van onbewogen leren?

en toen werd het stil en onbeweeglijk – minuten – uren – lang
de zaal liep zo goed als leeg en alle klapstoeltjes zwegen
alleen wie bleef zitten zou jaren later zeggen dat dit stuk
ongezien was – met een glansrol voor

het stof

*dit gedicht is geïnspireerd op de theatervoorstelling 'Learning how to walk' van
Benny Claessens <https://www.vtbkultuur.be/holsbeek/nieuws/3e-poezieprijs-vtbkultuur-holsbeek-uitgereikt>

Achtergrondinfo

* De vrije Brugse stadsdichter werd de voorbije jaren geroepen door de muzes www.poeziebos.be in samenwerking met het Poëziebosnetwerk en Boekhandel De Reyghere & Brugse Boekhandel. Vanaf 2018 zwermt de Brugse stadsdichter uit via de vzw Zwerm www.zwerm-vzw.com

* Selectie voorbije stadsgedichten kan je hier aanschaffen <http://uitgeverijp.be/product/kanten-stad/> & voorbije stadsgedichten on line op <http://www.poeziebos.be/VrijeStadsdichterBrugge.aspx>
<http://www.poeziebos.be/Home/StadsgedichtenvoorBrugge.aspx>
<https://www.facebook.com/Bruggestadsgedichten/>

* Zonsopgang tot zonsondergang kan je stadsgedichten lezen in www.natuurenbos.be/lappersfortbos
<https://www.uitinvlaanderen.be/agenda/e/het-hugo-clauspad-voor-poetische-wandelaars/5009986C-D79F-76AA-F8FBC846485DFA84> dagelijks wandelen op deze rust- en stilteplek waar de muzes wonen en U ademruimte schenken.

VOORGANGERS

0. Archiefje bosdichters <http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php> met pleidooi voor een stadsdichter voor Brugge nu (Lucebert)
<http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=370>

1. De stem van de stad <http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=35901> van Hedwig Speliers bij de presentatie dichtbundel 40 stadsgedichten. Beluister voorganger Hedwig Speliers oud-stadsdichter Brugge Anthonis de Roovere <http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=32107>

2. Peter Theunynck http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20130128_00449112

3. Lies van Gasse http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20140202_00959286

4. Marcus Cumberlege http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20150125_01492691

5. Herman Leenders <http://www.focus-wtv.be/nieuws/herman-leenders-vijfde-vrije-stadsdichter-van-brugge> (archiefje <https://soundcloud.com/petertheunynck/lies-van-gasse>)

Op een dag doken ze op en zwermden uit. We gaven ze te eten van onszelf. Op een dag waren ze verdwenen. Maar ze bleven. 's Nachts worden we bezocht in onze eigen, vreemd-kleurige dromen. Peter Verhelst

<http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php?p=159>

op een morgen rijp op de wimpers
vergeten dat slaap vloeibaar is
je dieper doet zinken
dan iemand je dragen kan

je giet jezelf uit in lengte van dagen
schudt je armen uit in mouwen
die altijd langer zullen zijn
wie jou raakte wat je miste

tot nog toe maar nu niet meer
verstrikt in vervoegingen van tijd
onvoorwaardelijk voltooid en tegenwoordig
neem je mee en laat je achter

naar een plek
waar de wind ongehinderd
waar een stem kan dragen, een snaar kan spannen
waar iemand gaat liggen die heel erg moe is

tania verhelst

WHAT PEOPLE WILL SAY

met handen van henna
en ogen van roet ben ik
één en al coming of age

tot jij bang wordt
van mensen
bang voor een kus

je snijdt mijn lichaam uit
vist mijn hemd uit het blauw
vouwt mijn zeilen op en

als ik wegloop houd je mij
niet tegen zeg je niet wacht
of blijf maar ook niet

kom zeg je
kom alsjeblijft
nooit meer terug

tania verhelst